

MRF 2023.167

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 31. maj 2023, j.nr. 22/05640

Ophævet og hjemvist afgørelse om, at kommunen havde opfyldt vedligeholdelsespligten på en bestemt strækning af et offentligt vandløb, da kommunen ikke havde dokumenteret dette. Spørgsmål om eventuel erstatning skal indbringes for taksationskommissionen.

Sagen omhandlede Kolding Kommunes vedligeholdelse af det offentlige vandløb Vester Nebel Å, hvor en bredejer (B) i en længere periode havde klaget til kommunen over, at kommunen havde tilsidesat sin vedligeholdelsespligt. I juli 2017 traf kommunen med henvisning til vandløbslovens §§ 12 og 27 afgørelse om, at strækningen st. 3.500-3.800 i Vester Nebel Å ikke skulle oprensnes, mens kommunen ville foretage en oprensning på strækningen st. 3.800-4.200. B påklagede afgørelsen og gjorde bl.a. gældende, at kommunen ikke var afskåret fra oprensning på strækningen st. 3.500-3.800 som følge af vandløbslovens § 17, og at regulativet ikke udlagde vandløbsstrækningen st. 3.800-4.200 som et naturvandløb, men at der var faste krav til vandløbets bundkote og bredde, som kommunen skulle genskabe. Ved afgørelse af 9. april 2021 (MRF 2021.177) gav Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke medhold i B's klage over manglende vandløbsvedligeholdelse, men ophævede samtidig kommunens afgørelse om at oprense den ene delstrækning af vandløbet med den begrundelse, at der manglede en vurdering af oprensningens påvirkning af bilag IV-arten odder. Efter henvendelse fra Kolding Kommune genoptog klagenævnet sagen og traf den 14. marts 2022 afgørelse (j.nr. 21/10207) om ophævelse og hjemvisning af kommunens afgørelse om, at der ikke skulle gennemføres vandløbsvedligeholdelse, med henvisning til begrundelsesmangler. Kolding Kommune traf herefter den 6. april 2022 afgørelse om, at den kommunens vandløbsvedligeholdelse på en bestemt strækning var i overensstemmelse med vandløbsregulativet fra 1988,

idet kommunen bl.a. henviste til, at vandløbets vandføringsevne var opfyldt, da den svarede til vandføringsevnen ved regulativets vedtagelse. Afgørelsen blev påklaget af B, der bl.a. anførte, at det gyldige administrationsgrundlag for vedligeholdelsen var regulativet fra 1988, og at der i regulativet ikke fremgik krav til vandløbets vandføringsevne eller en vandspejlstolerance på 10 cm, og kommunen var forpligtet til at grave ned til de indmålte bundkoter, som fremgik af regulativet. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) lagde til grund, at vandløbsregulativet var det retlige grundlag for vandløbsvedligeholdelsen, at de heri fastsatte krav til grødeskæring var bindende for kommunen, og at vandløbsregulativet for Vester Nebel Å ikke indeholdt bestemmelser om vandføringsevne. Da kommunen ikke havde godtgjort, at kommunen havde opfyldt regulativets krav til vandløbsvedligeholdelse ved afgørelsen i april 2022, ophævede nævnet afgørelsen og hjemviste sagen med bemærkning om, at nævnet ikke fandt, at kommunen var forpligtet til at rense op til de i regulativet fastsatte bundkvoter, da regulativets oplysninger om vandløbets skikkelse var utilstrækkelige, og at nævnet ikke havde behandlet andre strækninger af vandløbet. Vedrørende eventuel erstatning for skade på ejendommen bemærkede nævnet, at afgørelser om erstatning efter vandløbslovens § 80, stk. 1, ikke kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, men efter § 73 kan indbringes for taksationsmyndighederne efter § 105 og § 106 i lov om offentlige veje.

Ændring af afgørelse om vedligeholdelse af Vester Nebel Å på strækningen [F1] i Kolding Kommune

22/05640

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens[1] § 27, jf. § 31, jf. § 80, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Kolding Kommunes afgørelse af 6. april 2022 om vedligeholdelse af Vester Nebel Å på strækningen [F1] til, at Kolding Kommune ikke på afgørelsestidspunktet har dokumenteret at have opfyldt sin vedligeholdelsespligt på strækningen.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 2. maj 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en bredejer til den omhandlede strækning.

Klager har navnlig anført, at

- den udførte oprensning af strækningen ikke har været tilstrækkelig til at rense alt sandet op, og kommunen er forpligtet til at grave helt ned til den oprindelige faste bund,
- vandføringsevnen fra 1995 er irrelevant, og regulativet er fortsat det gyldige administrationsgrundlag for kommunens vedligeholdelse, og
- kommunen under alle omstændigheder ikke har dokumenteret, at vandføringsevnen fra 1995 er genskabt.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

Sagen omhandler Kolding Kommunes vedligeholdelse af Vester Nebel Å på strækningen [F1]

Klager ejer matr. nr. [PN1] m.fl. V. Nebel By, V. Nebel og er bredejer til Vester Nebel Å på omhandlede strækning.

Vester Nebel Å er et offentligt vandløb og er omfattet af "Regulativ for Vester Nebel Å" af 30. juni 1988. Det fremgår af regulativets afsnit 3.2:

"St. 1980 – 13726, Pælebro – Åkær Å: Vedligeholdelsen skal foretages ud fra ønsket om at bevare en naturlig tilstand med de angivne dimensioner som retningsgivende for vandløbets skikkelse."

Dimensionerne for strækningen st. 1.980-13.726 er i samme afsnit angivet med indmål bundkote og indmål bredde.[4]

Det fremgår endvidere af regulativets afsnit 8.4, at strækningen st. 1.980-13.726 henligger som naturvandløb.

Det fremgår af Danmarks Miljøportal,[5] at Vester Nebel Å er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Op til flere arealer grænsende op til eller i umiddelbar nærhed af vandløbsstrækningen er registreret som eng, mose eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Vester Nebel Å er på den omhandlede strækning i MiljøGIS til vandområdeplan 2015-2021 målsat med god økologisk tilstand.

1. Sagens forhistorie

Den 9. september 2021 meddelte Kolding Kommune dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af Vester Nebel Å på strækningen [F1] Samtidigt traf kommunen afgørelse efter vandløbslovens § 12 og § 27 om, at der skulle foretages en oprensning på strækningen med vilkår om at genskabe vandføringsevnen på strækningen, som den var i 1995. Ifølge afgørelsen er det gældende regulativ for vandløbet under revision, da regulativet ulovligt udlægger en del af vandløbet som et naturvandløb uden faste krav til skikkelse eller vandføringsevne. I mangel af et gyldigt regulativ med faste krav til skikkelse eller vandføringsevne, anvendte kommunen derfor som midlertidigt administrationsgrundlag for sin vedligeholdelse af vandløbet den formodede vandføringsevne på tidspunktet for vedtagelsen af regulativet i 1988. Kommunen anførte i afgørelsen, at en af Vejle Amt foretaget opmåling i 1995 giver det bedste billede af, hvordan vandføringsevnen var i 1988, hvorfor kommunen tog udgangspunkt i denne opmåling. Dog er der ifølge kommunen en kutyme for, at ikke enhver forringelse af vandføringsevnen udløser en forpligtelse til at vedligeholde et vandløb, hvorfor kommunen lagde en vandspejlstolerance på 10 cm til grund. Det fremgik desuden af afgørelsen, at det oprensede materiale ville blive udplaneret på en del af klagers arealer.

2. Den påklagede afgørelse

Kolding Kommune har den 6. april 2022 truffet afgørelse om, at en oprensning foretaget af kommunen fra den 11. til den 17. oktober 2021 i Vester Nebel Å på strækningen [F1] er udført i overensstemmelse med kommunens afgørelse af 9. september 2021, samt at vandføringsevnen på samme strækning ikke er ringere end vandføringsevnen fra 1995, hvorefter vandløbet er vedligeholdt i overensstemmelse med vandløbslovens § 27, jf. § 31.

Det fremgår af afgørelsen, at Kolding Kommune den 22. oktober 2021 opmålte strækningen, og at kommunen herefter har foretaget vandspejlsberegninger ved henholdsvis en årsmiddelvandføring og en medianmaksimumvandføring for den opmålte skikkelse i 1995 og 2021. Vandspejlsberegningerne viser ifølge kommunen, at vandspejlet på strækningen for 2021-skikkelsen ved en årsmiddelvandføring kun har hævet sig 3 cm i forhold til 1995-

skikkelsen og op til 8 cm ved en medianmaksimumvandføring, hvilket er inden for vandspejlstolerancen på 10 cm, som kommunen har lagt til grund i afgørelsen af 9. september 2021.

Kolding Kommune har gjort opmærksom på, at der er sket en bundhævning på strækningen nedstrøms [F2]. Kommunen har beregnet, at vandspejlet ved strækningen [F2] er højere ved en årsmiddelvandføring sammenlignet med vandspejlet ved samme vandføring for 1995-skikkelsen, såfremt man tager højde for bundhævningen, og at vandspejlstolerancen kun er overholdt på strækningen [F3]. I denne sammenhæng har kommunen påpeget, at dette ikke kan forpligte kommunen til at foretage yderligere oprensning på strækningen [F2], idet vandspejlstigningen ikke skyldes lokale forhold på strækningen, men derimod bundhævningen på strækningen nedstrøms [F2].

I et notat, der er vedlagt som et bilag til afgørelsen, har Kolding Kommune nærmere beskrevet vandspejlsberegningerne. Af notatet fremgår det, at mens der ved opmålingen i 2021 er opmålt tværsnitsarealer for hver ca. 40 m og bundpunkter for hver ca. 10 m, er der i 1995-opmålingen kun opmålt tværsnitsarealer for hver ca. 200 m og bundpunkter 20-30 m. 1995-opmålingen er derfor ifølge kommunen dårligere til at beskrive vandløbets vandføringsevne end den nye opmåling fra 2021. Kommunen har på denne baggrund foretaget en følsomhedsanalyse af 1995-opmålingen. Analysen har ifølge kommunen vist, at der ved [F5] er placeret et tværprofil i et hul, samtidigt med at der er opmålt bundkoter både op- og nedstrøms, der er beliggende ca. 17 cm højere end det opmålte tværprofil. Vandspejlsberegningerne foretages i programmet VASP ud fra tværsnitsprofilerne. For at tage højde for den omtalte usikkerhed ved 1995-opmålingens tværsnitsprofiler, har kommunen valgt at løfte bundpunktet for tværprofilet ved [F5] 17 cm op, således at bunden i tværsnittet flugter med bunden op- og nedstrøms. Kommunen har gjort det samme ved tværprofilet i [F6] og [F7].

Kolding Kommune har derudover vedlagt et notat om besigtigelse af vandløbet foretaget den 1. november 2021. I besigtigelsesnotatet fremgår det, at klager er af den opfattelse, at kommunen har forårsaget en strukturskade på engen i forbindelse med vedligeholdelsesarbejdet.

Endvidere har Kolding Kommune i afgørelsen oplyst, at kommunen senere vil træffe afgørelse om vedligeholdelsen af et omløbsstryg ved st. 2.700 og strækningen [F4], samt om spørgsmålet om opståede skader på klagers ejendom som følge af kommunens vedligeholdelse af vandløbet.

3. Klagens indhold

Klager har anført, at det gyldige administrationsgrundlag for vedligeholdelsen af vandløbet er regulativet fra 1988, og at der i regulativet ikke fremgår krav til vandløbets vandføringsevne eller en vandspejlstolerance på 10 cm. Derimod er klager af den opfattelse, at kommunen er forpligtet til at grave ned til de indmålte bundkoter, som fremgår af regulativet.

Dernæst er klager af den opfattelse, at Kolding Kommunes vandspejlsberegninger for 1995-skikkelsen ikke er retvisende på grund af kommunens ændring af tre tværprofilers bundpunkter med 17 cm. Kommunen har derfor ifølge klager ikke dokumenteret, at vandføringsevnen fra 1995 er genskabt.

Klager mener, at kommunen ved at træffe afgørelsen reelt accepterer, at strækningen fungerer som et sandfang, hvor der vil være et tilbagevendende behov for oprensning af sand. Dette er ifølge klager meget uhensigtsmæssigt i forhold til færdselsmulighederne på de omkringliggende enge. I denne sammenhæng har klager også påpeget, at det fremgår af regulativets pkt. 8.5, at der ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejderne skal ske en ligelig fordeling af ulemperne, hvilket kommunen ikke efterlever, da klager ved de gentagne oprensninger skal tåle gener i et større omfang end andre lodsejere, selv om sandet på strækningen samlet påvirker en 3 km lang strækning.

Klager har desuden anført, at kommunen i afgørelsen burde have forholdt sig til en række forhold, herunder hvornår og hvordan strækningen igen skal kontrolleres, samt om klager skal have erstatning efter vandløbslovens § 28 for skade påført klager ved kommunens udplanering af det oprensede materiale på klagers ejendom.

Derudover har klager anført, at kommunen også er forpligtet til at vedligeholde strækningen nedstrøms [F2].

4. Kolding Kommunes bemærkninger til klagen

Kolding Kommune har i bemærkninger af 9. juni 2022 fastholdt, at opmålingen i oktober 2021 viser, at oprensningen er gennemført som beskrevet i afgørelsen af 9. september 2021, og at vandføringsevnen fra 1995 er genskabt. Kommunen mener derfor, at kommunen hverken er forpligtet eller berettiget til at fortage yderligere vedligeholdelsesarbejder på strækningen.

I forhold til det af klager anførte om, at Kolding Kommune burde have truffet afgørelse om, hvornår og hvordan strækningen igen skal kontrolleres, har kommunen bemærket, at dette spørgsmål vil blive behandlet i igangværende revision af regulativet.

Derudover har Kolding Kommune påpeget, at spørgsmålet om erstatning falder uden for Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence, men at spørgsmålet skal behandles af kommunen, og at klager har mulighed for at indbringe sagen for taksationsmyndighederne.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, at vandløbsmyndigheden udarbejder et regulativ for offentlige vandløb, som skal indeholde bestemmelser om vandløbets skikkelse eller vandføringsevne og vandløbets vedligeholdelse.

Af forarbejderne[6] til vandløbsloven fremgår, at afledningen af vand i offentlige vandløb hidtil bl.a. er blevet sikret ved fastsættelse af en skikkelse, dvs. faste angivelser for bundbredde, bundkote og skråningsanlæg eller gennem faste krav til vandføringsevnen.

Ifølge vandløbslovens § 27, stk. 1, skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet eller en afgørelse efter lovens § 36 a, stk. 1.

Vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler vandløbsmyndigheden, jf. § 31, stk. 1.

Vedligeholdelsesforanstaltninger omfatter for åbne vandløbs vedkommende at skære grøde, fjerne slam og lignende aflejret materiale m.v.

Vandløbsregulativet udgør det retlige grundlag for administration og forvaltning af det enkelte vandløb. De krav, der gælder i henhold til regulativet i forhold til f.eks. grødeskæring og vandføringsevnen, er således bindende for vandløbsmyndigheden.

Det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse[Z] af 14. marts 2022, at regulativet for Vester Nebel Å i afsnit 8.4 udlægger vandløbet på strækningen st. 1.980-13.726 som et naturvandløb, og at regulativet ikke indeholder krav til vandføringsevnen eller faste krav til vandløbets skikkelse på strækningen, dels da de angivne dimensioner ifølge regulativet alene er retningsgivende, og dels da der kun er dimensioner i form af bundkote og en udefineret indmålt bredde, og ingen skråningsanlæg.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår Kolding Kommunes afgørelse således, at kommunen har truffet afgørelse om, at Vester Nebel Å på strækningen [F1] efter den udførte oprensning i oktober 2021 er tilstrækkeligt vedligeholdt af kommunen efter vandløbslovens § 27, stk. 1, og at kommunen ikke er forpligtet til at foretage de yderligere vedligeholdelsesarbejder på strækningen, som klager har krævet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Kolding Kommune på afgørelsestidspunktet ikke har dokumenteret at have opfyldt sin vedligeholdelsespligt på strækningen [F1]. Nævnet har lagt vægt på, at det nuværende regulativ ulovligt udlægger strækningen som et naturvandløb, hvorefter der ikke er en gyldig regulativbestemmelse, der fastlægger hvilken skikkelse eller vandføringsevne, kommunen skal søge at bevare ved sin vedligeholdelse. Så længe regulativet ikke fastlægger en gyldig skikkelse eller vandføringsevne for strækningen, vil det ikke være muligt for kommunen at dokumentere overholdelsen af vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 27, stk. 1, jf. § 31, stk. 1. Det af kommunen anførte om, at det er muligt at fastsætte vedligeholdelsen ud fra vandløbets vandføringsevne i 1995, indtil et nyt regulativ foreligger, kan ikke føre til et andet resultat, idet vandføringsevnen ikke er beskrevet i regulativet, og da det er forudsat i vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1, at et offentligt vandløbs skikkelse eller vandføringsevne kun kan fastsættes gyldigt i et regulativ.

Nævnet skal i øvrigt bemærke, at det ikke følger af regulativet, at Kolding Kommune er forpligtet til at grave ned til de i regulativet oplyste bundkoter, idet regulativet ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til at fastlægge en skikkelse, da der ved en skikkelse i vandløbslovens forstand forstås faste angivelser af bundbredde, bundkote og skråningsanlæg, og ikke kun bundkoter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke behandlet spørgsmålet om vedligeholdelse af andre strækninger end [F1], idet Kolding Kommune endnu ikke har truffet afgørelser herom. Nævnet har desuden ikke truffet afgørelse om en eventuel erstatning efter vandløbslovens § 28, idet økonomiske spørgsmål efter vandløbsloven ikke kan påklages til nævnet, jf. vandløbslovens § 80, stk. 1. Nævnet skal dog bemærke, at klager har mulighed for at indbringe spørgsmålet om erstatning for taksationsmyndighederne efter § 105 og § 106 i lov om offentlige veje,^[8] jf. vandløbslovens § 73, stk. 2.

2. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Kolding Kommunes afgørelse af 6. april 2022 om vedligeholdelse af Vester Nebel Å på strækningen [F1] til, at Kolding Kommune ikke på afgørelsestidspunktet har dokumenteret at have opfyldt sin vedligeholdelsespligt på strækningen.

- [1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.
- [2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.
- [3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.
- [4] Regulativet beskriver ikke, om der med indmålt bredde menes bundbredden.
- [5] <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>
(<https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>).
- [6] Forslag L 58 til lov om vandløb, som fremsat den 21. januar 1982, bemærkninger til § 12.
- [7] 21/10207.
- [8] Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v.

Sag:

22/05640

Dato:

31. maj 2023.

Emner:

Vandløbsloven (/s...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)